

težnja tolikih ljudi iz Evrope, ne smiju nazadovati, već moraju što dalje to većma napredovati.

Naplatio Gospod Bog žrtve uložene u rad oko unije obilnim blagoslovom.
Dr. K. Dočkal.

Recenzije.

Blaž Magjer: Sofizmi i paralogizmi. Logička rasprava. Preštampano iz Izvješćaja kr. vel. gimnazije u Osijeku za školsku godinu 1910.-11. str. 38, cijena 70 fil.

U kratkom uvodu razlaže pisac pojam sofizma i paralogizma. Zatim po Aristotelu dijeli sve sofizme i paralogizme u materijalne i formalne, a materijalne opet u 1. sofizme s obzirom na tezu, 2. sofizme s obzirom na dokazne razloge i 3. sofizme s obzirom na formu dokazivanja.

Pisac je svaki sofizam i paralogizam jasno definovao i naveo za svaki od njih razne izvrsne grčke i latinske nazive, a da pojedine sofizme i paralogizme pokazuje „in concreto“, donosi mnogo lijepih i zanimivih primjera — samo mi se čini, da primjeri za *ὄσπερον πρότερον* na str. 15. o slobodnoj volji i o obvezatnosti moralnog zakona nijesu sasvim ispravni.

Ova rasprava prof. Magjera pokazuje, da mu je vrlo dobro poznata literatura i da je stručnjački verziran u logici, stoga mu je i uspjele ovu raspravu tako kritički i iscrpivo obraditi — osim toga je svoju temu, koja je sama po sebi suhoparna, obradio zanimivo — upravo se ugodno čita. K tomu valja spomenuti, da prof. Magjer piše vrlo jasno, što je velika prednost za filozofa. Nadamo se, da će nas prof. Magjer obdariti još

cijelim nizom takih zanimljivih rasprava.

Pisac „Elementa phil. christiana“ zove se Lepidi, ne Lepid (str. 8), a napuljski profesor logike se zove Sanseverino, ne San-saverino (str. 10).

Ovu raspravu osobito preporučujemo.
E. L.

Josip Marić: Da li su svi kršćani dužni čitati sv. pismo. Hrv. kat. tisk. društvo, Zagreb, 1911. str. 105, cijena fl. 30.

Marni pisatelj g. Marić, ravn. učitelj u Antunovcu, dao se na to, da odgovori na istoimenu brošuru, što ju je napisao požeški pastor g. Dobrovoljac.

Temeljna misao Dobrovoljčeva je ta: pape su zabranili čitanje sv. pisma katolicima s razloga, što su katol. nauke u protuslovlju s naukom sv. pisma.

U svojoj brošuri g. Marić s velikom erudicijom i strogom logikom pobija g. Dobrovoljca dokazujuć mu neznanje i zlobu. Samu stvar g. Marić vješto brani i s mnogo dokumenata pokazuje, da pape nijesu zabranjivali čitanje sv. pisma i da pojedine nauke katol. Crkve nipošto nisu u protuslovlju nego u potpunom skladu sa sv. pismom.

Zaista moramo biti zahvalni g. piscu, što se je dao na tako mučan posao, — ali će mu to biti sigurno zadovoljstvom, što će kroz tu njegovu brošuru upoznati gdje-

koji iskreni luteran, kako s njegovom crkvom stoji, a mnogi će katolik življe prionuti uza svoju vjeru.

G. piscu potkrao se je mali lapsus na str. 84. redak 19-23.

Ovu brošuru osobito preporučujemo.

E. L.

Dr. Fran Grivec: Istočno crkveno pitanje. Izdao „Apostolat sv. Ćirila i Metodija pod zaštitom bl. Djevice Marije.“ Zagreb 1911. Str. 77. Cijena 50 fil.

Istočno pitanje ili pitanje o sjedinjenju raskolnih naroda na istoku, napose Slavena, izbilo je posljednjih godina svom snagom u svijet. Velehradski kongresi svratili su na to pitanje pozornost čitave Evrope. Učenjaci to pitanje znanstveno istražuju, bogoslovska literatura raste; ne-strukovna inteligencija o tom pitanju mnogo čita i govori; a i slavenski se puk za to pitanje počinje zanimati potaknut na to „Apostolat sv. Ćirila i Metodija.“ — Pa ipak koliko ih imade u hrvatskoj inteligenciji, koji o tom pitanju nemaju jasne pojmove! Koliko ih imade i u svećenstvu, kojima sadanji stadij istočnoga pitanja nije ni najmanje poznat. Koliko ih imade, koji bi rado nešto više o tom pitanju saznati, a ne znadu odakle, nemaju priručne knjige o tom.

Da se toj potrebi doskoči, izdao je „Apostolat sv. Ćirila i Metodija“ u Zagrebu za hrvatsku inteligenciju knjigu „Istočno pitanje“ od ljubljanskoga profesora Dra. Frana Griveca. To je najbolja novija priručna knjižica, koja kratko i jezgrovito, objektivno i znanstveno raspravlja o tom pitanju.

Vrlo zgodan uvod (3—6) po- buguje interes za proučavanje

ist. pitanja. Prvi dio knjižice govori o postanku i uzrocima raskola (6—29), drugi o pokusima sjedinjenja (29—54), treći o sadašnjem radu oko rješavanja istočnoga crkvenoga pitanja (54—77).

Prvi i drugi dio jest historijski, jerbo pitanje o raskolu i sjedinjenju je staro historijsko pitanje. Treći je više praktički. Historijski dijelovi obaziru se na raskol ne samo kod Grka, već i kod Slavena; crtaju pokuse sjedinjenja ne samo općenite, nego i djelomične kod pojedinih slavenskih naroda. Dok je sadržina prvoga dijela mnogima poznata, sadržinu drugoga dijela malo će tko od nestručnjaka poznavati. Najdragocjeniji je treći dio. Tu Dr. Grivec, koji je ist. pitanju posvetio cijeli svoj život, otvara pogled u sadašnje stanje tog pitanja; tu on kratko ali stručno razvija svoje nazore o tom, što bi se za uniju dalo učiniti i kako bi se morale postupati.

Knjižica Grivčeva vrijedna je svake preporuke. Osobito će dobro poslužiti slušačima bogoslovja. Nijedan slušač crkvene povijesti ne bi smio biti bez nje. Potpurniju i zaobljeniju sliku o istočnom pitanju ne će dobiti iz nijedne druge knjige. Knjiga se naručuje u nadb. sjemeništu zagrebačkom (Kaptol 29).

Dr. K. Dočkal.

Dane Reba. Izbornik za crkveno-pravne odnose različitih katol. obreda s obzirom na istočno-katoličku crkvu u Hrvatskoj. U Križevcima kod Gust. Neuberga 1911. 4° str. XXII + 188 i App. — Ovu je knjigu, koja pored gornjeg hrv. naslova imade i ovaj latinski naslov: Enchiridion (Constitutio-